

HATÁRTALANUL

TANULMÁNY IV.

I. Magyarországi intézménylátogatások eredménye:

A magyar egészségügyi ellátórendszer megismerése céljából a következő gyógyászati intézményeket látogattuk meg:

1. Egészségügyi Oktatási Centrum
2. Magyar Állami Egészségügyi központ, azaz Honvéd kórház
3. Uzsoki utcai kórház
4. Széchenyi gyógyfürdő
5. Mátraderecskei Mofetta

1. Egészségügyi Oktatási Centrum

Az Egészségügyi Oktatási Centrum a Semmelweis egyetem fogorvosi karának központi gyakorlati épülete.

A fogorvostan hallgatók, és a fogászati szakszemélyzet gyakorlati oktatásának helyet adó intézmény. Az intézményben oktatással egybekötött betegellátás folyik.

Az intézmény 2006-ban épült.

Az intézmény bemutatása során következő helyszínekkel ismerkedhetünk meg:

- kezelők
- különböző osztályok pl. Parodontológia, konzerváló fogászat, fogpótlástan, szájsebészet
- központi sterilizáló
- A kezelőkben végzős orvostanhallgatók végeznek aktív betegellátást. Megnézhettük azt, ahogy a hallgatók speciális műfejen

gyakorolják a kezeléseket.

A központi sterilizálója Magyarországon az egyik legnagyobb, minden eszköz sterilizálása itt történik.

Miután az intézményen végigmentünk, egy előadás keretében bemutatták az intézmény működését, illetve a szervezeti felépítését.

2. Magyar Állami Egészségügyi Központ, azaz Honvéd kórház központi épületének meglátogatása:

Szakoktató fogadott, majd egy előadóteremben, előadást hallgattunk meg a Honvéd kórház intézmény-rendszerének működéséről, a sürgősségi ellátásról, illetve a Honvéd Kórház Sürgősségi osztályának felépítéséről, működési rendjéről.

Végigvezettek minket a Sürgősségi osztályon, itt betekintés nyerhetünk a kezelők működésébe, és sürgősségi műtők rendjébe.

A kórház alagsorában érdekességképpen megmutatták nekünk a Honvéd Kórház büszkeségének számító robot-szállítórendszer központját, illetve egy kis ismertetést kaptunk a rendszer működéséről.

A Kardiológiai osztályon, megismerkedhettünk az osztály működésével, ill. a kórház által használt csőpostarendszer működésével, amely segítségével elsősorban a laborba juttatják el mintákat.

Programpontok:

- Intézmény működésének bemutatása
- Sürgősségi Osztály bemutatása
  - sürgősségi ellátás ismertetése
  - kezelők, műtők bemutatása
  - robot-szállítórendszer megismertetése
- Kardiológiai Osztály bemutatása
  - osztály működésének felvázolása
- csőpostarendszer bemutatása

3. Uzsoki kórház

A kórház szakoktatója fogadott minket, aki egy előadóterembe kísért minket, ahol előadást tartott az intézményről, majd bemutatta nekünk egyes osztályok főnövéreit, akik aztán egy pár szóban ismertették saját osztályukon végzett betegellátást.

Két csoportra osztva ismertették meg velünk a kórházat. Megismertük a kardiológiai, traumatológiai, belgyógyászati, sebészeti és radiológiai osztályokat.

A kardiológián, sebészen, traumatológián, III. belgyógyászon elsősorban az osztályok működésébe kaphatunk bepillantást; a radiológián, az Uzsoki kórház által használt képalkotó berendezésekkel ismerkedhetünk: hagyományos röntgen, mammográfia, angiográfia, illetve a CT.

Meglátogatott osztályok:

- a) I. Belgyógyászat-Kardiológia
- b) Radiológia, Traumatológia
- c) Érsebészet
- d) III. Belgyógyászat

a. Belgyógyászat-Kardiológia:

Programpontok:

- osztály bemutatása
- kórtermek és személyzeti szobák bemutatása
- erdélyi diákok megismertetése a magyar egészségügyi dokumentációkkal
- kardiológiai őrző megismerése (felszereltségük megfelel az intenzív osztályokénak, belépés: védőfelszerelésben)

b. Radiológia:

Programpontok:

- megismerkedés a használt képalkotó eszközökkel:
- hagyományos röntgen
  - mammográfia
- angiogram
  - CT
- előhívógép bemutatása

c.) Traumatológia:

Programpontok:

- osztály bemutatása
- kórtermek megismerése
- kiszolgáló helyiségek és tornaterem bemutatása

d.) Érsebészet:

Programpontok:

- osztály bemutatása
- kórtermek és személyzeti részleg megismerése
-

e.) III. Belgyógyászat:

Programpontok:

- osztály bemutatása
- kórtermek és személyzeti részleg megismerése

4. Széchenyi gyógyfürdő

Az intézmény turisztikai látványosságként, és egészségügyi intézményként szolgál. A fürdőben található nappali kórházban a gyógyhatású vízzel és iszappal gyógyító kezeléseket folytatnak, amit a társadalombiztosítás támogat. A nappali kórházat a betegek kizárólag szakorvosi beutalóval használhatják.

A társadalombiztosítás által támogatott kezelések:

- Komplex fürdőgyógyászati ellátás
- Gyógytorna
- Súlyfürdő
- Kádfürdő
- Szénsavas kádfürdő
- Iszapkezelés
- Víz alatti vízszugármasszázs
- Orvosi gyógy-masszázs
- Frissítőmasszázs
- Lábmasszázs
- Ivókúra

Az intézményben a gyógyító eljárásokon kívül - igény szerint - lehetőség nyílik a szabadidő-eltöltésre, kikapcsolódásra, pihenésre, ki lehet használni olyan, az intézmény által nyújtott lehetőségeket, mint pl. a szauna, a családi medencék, és a nagyméretű kültéri, ill. beltéri medencék.

5. Mátraderecskei Mofetta

Mátraderecskére Magyarország területén egyedülálló mofetta miatt mentünk, ahol az intézmény igazgatója Dr. Gyetvai Gyula fogadott bennünket.

Előadást tartott nekünk a mofetta történetéről, a földből felszabaduló gázok gyógyhatásairól, a gyógykezelés javallatairól és ellenjavallatairól.

Az intézmény bemutatásakor megismertük a kezelőhelyiségeket, vizsgálókat, a labort, illetve wellness részleget, kipróbálhattuk a gázfürdőt, és megtudtuk: a gázmedencében nem szabad lehajolni, mivel az ülőhelyzetben mellkas szintje alatt a széndioxid-koncentrációja mérgező. A gázfürdőben az asszisztens kísérleteket végzett, hogy bemutassa a gáz jelenlétét.

Sok érdekes dolgot megtudtunk a mofettáról:

A gáz összetétele:

- Oxigén O₂ 1,61 tf %
- Nitrogén N₂ 7,13 tf %
- Metán CH₄ 5,11 tf %
- Széndioxid CO₂ 86,16 tf %

A mátraderecskei gyógygáz radon tartalma viszonylag magas, radioaktivitása / 222 Rn / 125 kBq/m³.

Az elvégzett vizsgálatok alapján az Egészségügyi Minisztérium Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága a természetes módon

feláramló és gyógyászati célra foglalt széndioxid gázforrás gázát 1999-ben gyógygázzá, a gyógyászati központot 2006-ban gyógygázfürdő intézménnyé minősítette. Itt van gyógyfürdő is ami májustól augusztus végéig van nyitva, melynek vize össz-ásványianyag tartalma 10900 mg/l, ami nagyon jó arány Magyarországon.

Megtudtuk, hogy nagyon jótékony különböző megbetegedések kezelésére:

- végtagok verőér, visszér és nyirokér idült betegségeire
- cukorbetegségre
- katéteres értágítás után
- stent beültetés után
- trombózis után
- keringés zavarral járó idült mozgásszervi megbetegedésekre
- renyhén gyógyuló végtag fekélyek kezelésére

Nem ajánlott:

- terhes nőknek,
- menstruáció első napjaiban,
- 14 év alattiaknak,
- gyulladásos megbetegedéseknél,
- gyakori eszméletvesztéssel járó kórképeknél.

Az előadás és a körbevezetés után ingyenesen kipróbálhattuk a széndioxidos gyógygáz-kezelést.

2 csoportra oszlottunk és lementünk a kör alakú famedencébe. Nem szabadott lehajolni az asztal szintje alá, nem vihettünk be semmi olyat ami leejthetünk volna. Kb. 15 percet töltöttünk itt. 3 perc után már kezdtük érezni a gáz hatását a lábfejükben. Bemutatták a gáz jelenlétét is: a főorvos úr fújt nekünk szappanbuborékot, ami nem süllyedt a széndioxid szintje alá. A meggyújtott gyertya lángja az asztal alatt elaludt.

Mindkét széndioxidos helyiség fel van szerelve speciális mérőberendezéssel, ami riaszt, ha túllépi a megengedett szintet, 3 percnként mér.

A gyógykezelések kúraszerűen történnek 15 napon át. A legelső alkalommal 15 percig, majd a többi napon 25 percig tart, miközben szakképzett egészségügyi szakember segít a pácienseknek.

II. Romániai (Erdélyi) intézménylátogatások eredményei:

A romániai egészségügyi ellátó rendszer megismerése céljából a következő intézményekben jártunk:

- 1.) Kovászna – Mofetta, dr. Benedek Géza Szívkórház**
- 2.) Sepsiszentgyörgyi Kórház**
- 3.) Sepsiszentgyörgyi Dializáló központ**
- 4.) Parajdi Sóbánya**
- 5.) Parajdi XIX. századi sóhivatal, jelenleg Háziorvosi rendelő**
- 6.) Málnás – Borvíz kutak**

1.) Kovászna – Mofetta, dr. Benedek Géza Szívkórház

Az ország egyetlen ilyen jellegű rehabilitációs intézménye. Nevét a híres kardiológusról kapta. Románia minden területéről érkeznek ide cardiovascularis betegségben szenvedők utókezelésre. Az egész épület felújított formában működik, rendkívül felszerelt orvosi és ápolási eszközökkel. A betegek részére az előzetes állapotfelmérés után írják fel a megfelelő kezelést. Lehetőség van fizioterápiás kezelésre, balneoterápiára, illetve kiemelt hangsúlyt kap a „gázfürdő” azaz a mofetta. Itt elsősorban az érszűkületben szenvedő betegek kezelése zajlik. A kezelés hatására a kapillárisok kitágulnak, bennük a véráramlás fokozódik. Ezen jellegű kezelés ellenjavallt: daganatos betegség, kösvény, menstruáció, terhesség illetve akut gyulladásos betegségek esetén.

A kezelések kúraszerűen történnek, első alkalommal csupán 5 percet tölthetnek a gáztérben, majd naponta 5-5 perccel emelik az eltöltött időt egyszerre maximum 20 percet tölthet a beteg a gáztérben. Mindezen

kezeléseket kiegészítve felszerelt uszoda és tornaterem áll a betegek rendelkezésére.

2.) Sepsiszentgyörgyi Kórház

Az intézmény vezető főorvostól kaphattunk felvilágosítást a kórház működéséről. Ennek során megtudtuk a kórház szervezeti felépítését, a betegek ellátásával kapcsolatos adatokat. Röviden bemutatta az osztályokat és a kórház történetét. Ezután a következő sorrendben tekintettük meg az osztályokat:

- *sebészet osztály*
- *szülészeti, nőgyógyászati osztály*
- *újszülött osztály*
- *ortopédiai – traumatológiai osztály*
- *cardiológiai osztály*
- *bőrgyógyászati osztály*
- *rheumatológiai osztály*
- *sürgősségi osztály*

Az osztályok nagy többsége felújított épületben található, ahol a beteg ellátáshoz korszerű orvosi eszközök, műszerek rendelkezésre állnak. Az ápolás segítő eszközök korszerűtlenek, melyek a beteg komfortérzetét és az ápolók munkáját nagyban nehezítik. A szociális helységek állapota több osztályon nagymértékben hagy kívánni valót maga után. Minden osztályon kedvesen fogadtak minket, igyekeztek bemutatni az osztály sajátosságait.

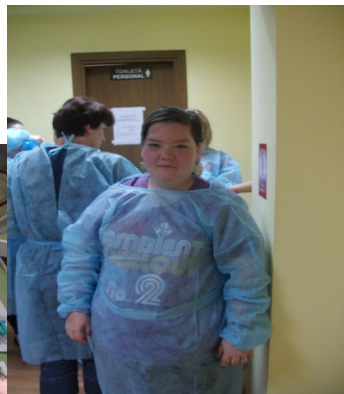
Az újszülött osztályon egy hónapja rooming - in rendszerrel működik az ellátás. Egy osztály kivételével általában 3-4 ágyas kórtermekben történik a beteg ellátás. Sajnos a bőrgyógyászatban, melynek felújítása folyamatban van egy 7 és egy 11 ágyas kórterem áll rendelkezésre.

3.) Sepsiszentgyörgyi Dializáló központ

A következő programként a Dializáló Központot tekintettük meg. Az épület a kétezres évek elején épült. Kezdő szakembereiket Ausztriában képezték ki. A korszerűen felszerelt épületben lehetőség van haemodialysis végzésére. Kovászna megyében a művese kezelésnek ez a formája elterjedtebb. Az intézményt vezető asszisztentstől részletes tájékoztatást kaptunk a kezelés folyamatáról, a felszereltségről. Ezt követően megtekinthettük a dializáló osztályt. A Hepatitis B illetve C vírussal megfertőződött betegek számára külön gép áll rendelkezésre. Ezen kívül 11 dializáló berendezés áll rendelkezésükre. Nagy figyelmet fordítanak a higiénés szabályok betartására, a fertőzések megelőzésére. Dolgozóik védelmére és a munkavédelmi szabályok betartására fokozott figyelmet fordítanak. Látogatásunk alatt egyszer használatos védőfelszerelést biztosítottak számunkra.

4.) Parajdi Sóbánya

Látogatásunk során a környék egyik nevezetességét a parajdi sóbányát is felkerestük.

A só fejtés évszázados múltra tekint vissza, ám a bánya gyógyászati célra való hasznosítása XX. század óta valósul meg. A hideg párás sós levegőn való tartózkodás légúti betegségekben szenvedők számára ajánlják. Az itt lévő levegő hatására tágulnak a hörgők lehetővé téve a megfelelő légcserét. A kezelések orvosi javallatra is történhetnek. A bánya belseje úgy van kialakítva, hogy a gyermekek több órát eltöltve se unatkozzanak. A felszínről autóbuszok segítik a látogatók lejutását, majd onnan közel 200 lépcső vezet lefelé. A gyógyászat mellett fontos idegenforgalmi látványosság. Lent sóból faragott szobor – és festménykiállítás, játszótér, ökomenikus kápolna, pihenésre alkalmas asztalok és székek, valamintétterem van.

5.) Parajdi XIX. századi sóhivatal, jelenleg Háziorvosi rendelő

Az egykori sóhivatal épületében ma orvosi alapellátást nyújtó szolgáltatás működik, mely a családorvosok útján valósul meg.

6.) Málnás – Borvíz-kutak

A településen több száz borvíz forrás található, melyek íze és összetétele különbözik.

Az emésztőrendszeri problémák, máj – és epebetegségben szenvedők kezelésére alkalmazzák. A helyiek ivóvíz helyett is szívesen fogyasztják.

III. A két iskola egészségnevelési programjának összehasonlítása

A budapesti és a sepsiszentgyörgyi iskolában is nagy hangsúlyt kap az egészségnevelés, mint elsődleges prevenció. A budapesti iskola pedagógiai programjában külön fejezet foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Sepsiszentgyörgyi iskola egészségügyi programja:

- Egészségügyi posztliceális oktatás
Ennek keretében az alábbi tantárgyak szerepelnek: környezet és egészség, egészségfejlesztés, egészségnevelés, táplálkozás, dietetika.
- Liceumi oktatás, osztályfőnök órák
higiénés nevelés: személyi és környezeti, baleset megelőzés, elsősegélynyújtás táplálkozás, dohányzás, alkohol, drogfogyasztás, szexuális felvilágosítás, egészségügyi témakörű filmek vetítése
- Liceumi oktatás: testnevelés órák, szervezett sport tevékenységek
Futball, kosárlabda, asztali tenisz, erőterem

Étkeztetés: A menzán törvény szabályozza az elkészítendő ételek minőségét, melyben fő szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés.

Az iskolai büfében rendelet által szabályozott a tiltott élelmiszerek listája.
(pl.: energia ital)

Budapesti iskola egészségnevelési programja:

- Tanórai célzott ismeretbővítés, szemléletformálás

Az alábbi tantárgyak formájában:

Középiskolában: egészségtan, osztályfőnöki (különböző felvilágosító órák), testnevelés,

Szakképzésben: egészségnevelés, egészségtan, egészségfejlesztés, gondozástan, táplálkozás, diétetika,

- Tantárgyakhoz kapcsolt egészségnevelés
Biológia, földrajz, munka- és környezet-védelem, járványtan, mikrobiológia, fertőtlenítés, klinikai ismeretek.
- Tanórán kívüli programok, rendezvények
Szervezett programok keretében: egészségnap, plakátverseny, osztálykirándulás, szervezett túrázások, sport- és egészségügyi rendezvényeken való részvétel
- Munkatársak egészségének megőrzése
Tanári kirándulás, dohányzás elleni kampányok, tanári torna, rekreációs programok (pl: farsang)
- Szűrővizsgálatok
Kötelező tüdőszűrés, ösztönzés az egyéb szűrővizsgálatokon való megjelenésre. (Pl. fogászati szűrés, onkológiai szűrések)

Egészségnevelés oktatása során az alábbi területek kapnak prioritást:

- személyhygiéne
- több mozgás
- egészséges táplálkozás
- stressz tűrés, kezelés
- baleset megelőzés
- szexuálhygiéne
- nem dohányzás
- kevesebb alkohol fogyasztás
- drogtagadás
- időben orvoshoz fordulás
- együttműködés az egészségügyi ellátó rendszerrel
- környezetvédelem

A két iskolát érintően különbség csupán abban fedezhető fel, hogy a magyarországi iskolában konkrétabban meghatározottak az egészségnevelés területei, témakörei. Az egészségnevelés helyszíne nem

szűkül le a tanítási órára, hanem tanórán kívüli tevékenységek keretében is sor kerül rá.

IV. Hasonlóságok és különbségek az egészségügyi ellátórendszerben

Mindkét országban az Egészségügyi Minisztérium irányításával történik az egészségügyi ellátás megszervezése.

Egészségügyi ellátáshoz való jogosultság

Mindkét országban az egészségbiztosítás rendszere a nemzeti kockázatközösségre épül. Az ellátásra való jogosultságot a biztosítási jogviszony, vagy a jogosulti státusz határozza meg. Ettől függ az is, hogy valaki járulékfizetésre kötelezett, vagy a szolidaritási elv érvényesülése alapján az állam fizeti utána a járulékot. Az, hogy a fizetésre milyen módon kerül sor, a munkáltatók általi levonással vagy saját maga külön szerződés szerint e tekintetben mindegy. A biztosítottak (pl. munkavállalók, társas vállalkozók, szövetkezeti tagok) bejelentését az egészségbiztosítás nyilvántartásába munkáltatójuk teljesíti, ugyancsak a munkáltató köteles utánuk a járulék bevallására és megfizetésére. Biztosítottnak minősülnek az ún. önfoglalkoztatók is, (egyéni vállalkozók, biztosított mezőgazdasági őstermelők) bejelentésüket és a járulék bevallását/megfizetését saját maguk kötelesek teljesíteni.

A jogosultak (pl.: a nyugdíjasok, a GYED-en, GYES-en, GYET-en lévők, a különböző szociális ellátásban részesülők, a gyermekek és a továbbtanuló fiatalok): bejelentését az ellátást folyósító szerv, intézmény, a közoktatási-, illetve a felsőoktatási információs rendszer működtetője stb. teljesíti, de utánuk az egészségügyi szolgáltatási járulékot az állam fizeti meg.

Az egészségügy nem ingyenes, de Magyarországon és Romániában is a kockázatközösség tagjai térítésmentesen illetve ártámogatással vehetnek igénybe ellátásokat. A társadalombiztosítás – a befizetett járulékokból és a központi költségvetésnek fizetett adóból – finanszírozza az egészségügyi ellátásokat. Az egészségbiztosítás szolidaritási alapon működik, azaz az igénybe vehető egészségügyi szolgáltatások mértéke nem függ a biztosított által befizetett összeg nagyságától, azokat a biztosított, egészségi állapota által indokolt mértékben veheti igénybe.

Az egészségügyi szolgáltatások azonos módon illetik meg a szolgáltatásra jogosult személyeket is.

A társadalombiztosítás rendszerében való részvétel kötelező, nem az egyén választásán múlik, azaz senki sem dönthet úgy, hogy nem fizet járulékot.

„Térítésmentes” ellátások Romániában:

- Az orvosi alapellátásban nyújtott szolgáltatások a családorvosok által
- másodlagos orvosi ellátási szolgáltatások, a kórházi járóbeteg osztályok, diagnosztikai és kezelő központok és szakorvosi rendelők által
- harmadlagos ellátási szolgáltatások, amelyeket az egyetemi kórházak és más szakkórházak biztosítanak, a legtöbb az állam igazgatása alatt van
- sürgősségi minimális csomag

Fizetős szolgáltatásként működik Romániában:

- 18 év felettiek részére a fogászati ellátás minden formája
- az in vitro megtermékenyítés
- a kozmetikai beavatkozások
- a plasztikai (szépészeti) beavatkozások, még 18 éven aluliaknak is